

Doğum Tutum Ölçeğinin Geçerlilik ve Güvenilirlik Çalışması

Turkish Version of the Childbirth Attitudes Questionnaire

Sevgül DÖNMEZ,^a
Hande DAĞ,^a
Nigar ÇELİK,^a
Özgür Ahmet YENİEL,^b
Oya KAVLAK^a

^aKadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD,
Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi,
^bKadın Hastalıkları ve Doğum AD,
Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi,
İzmir

Geliş Tarihi/Received: 16.05.2014
Kabul Tarihi/Accepted: 24.06.2014

Bu çalışma, X. Türk Alman Jinekoloji Kongresi
(30 Nisan- 4 Mayıs 2014, Antalya)'nde
poster bildirisi olarak sunulmuştur.

Yazışma Adresi/Correspondence:
Hande DAĞ
Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi,
Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD,
İzmir,
TÜRKİYE/TURKEY
hande.yagcan@gmail.com

ÖZET Amaç: Çalışmamız, Doğum Tutum Ölçeği'nin Türk toplumu için geçerlilik ve güvenilirlik çalışmasını yapmak amacıyla planlanmıştır. **Gereç ve Yöntemler:** Araştırma, 01.05-01.08.2012 tarihleri arasında Ege Üniversitesi Hastanesi'nde 28-40. haftalar arasında 160 primipar gebe ile metodolojik olarak yapılmıştır. "Birey Tanılama Formu" ve "Doğum Tutum Ölçeği" kullanılmış, geçerliliğinin belirlenmesinde dil ve içerik geçerliliği yapılmıştır. Uzman görüşü için Content Validity Index kullanılmıştır. Verilerin analizinde; Gutmann, Split-Half ve Spearman-Brown ve Cronbach Alfa güvenilirlik katsayıları, Pearson Momentler Çarpımı katsayısı kullanılmıştır. **Bulgular:** Ölçeğin kendal uyuşum katsayısı W: 0,26 olup, korelasyon testi sonucu uzmanların görüşleri arasındaki uyuşum istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur (χ^2 : 32,020±15, $p<0,005$). Ölçeğin iki yarı arasındaki kolerasyon katsayısı 0,69, Gutmann Split-Half güvenilirlik katsayısı 0,81, eşit iki yarı Spearman-Brown güvenilirlik katsayısı 0,82, ilk sekiz maddelik birinci yarı Cronbach Alfa değeri 0,82 ve son sekiz maddelik ikinci yarı Cronbach Alfa değeri 0,63 olarak hesaplanmıştır. Doğum tutum ölçeğinin Cronbach Alfa değeri 0,82 bulunmuş olup, ölçek maddeleri için Pearson momentler çarpımı kolerasyon katsayısı hesaplanmıştır. Test tekrar test güvenilirliğini belirlemek amacıyla birinci ve ikinci uygulama doğum tutum puan ortalamaları arasında Pearson korelasyon analizi yapılmıştır. Birinci ile ikinci uygulama arasında kolerasyon katsayısı 0,96 olarak saptanmış olup, istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($r=0,96$, $p<0,001$). **Sonuç:** Doğum tutum ölçeği, primipar, yüksek riskli gebeliği olmayan ve 28-40. haftalar arasındaki gebeler için Türk toplumunda geçerli ve güvenilirdir. Bu çalışma sayesinde sağlık çalışanları gebelerin doğum tutumlarını doğum öncesinde belirleyebilecek ve bireye özgü oluşan bu kullara zamanında girişimde bulunularak kadınların korkuları ile baş etmelerini sağlayabilecektir.

Anahtar Kelimeler: Doğum, obstetrik; korku; tutum

ABSTRACT Objective: The purpose of this study to make validity and reliability of Turkish language version of Childbirth Attitudes Questionnaire (CAQ). **Material and Methods:** This study performed in Ege University Hospital with 160 primiparous pregnant women, in their 28 to 40th weeks, selected by simple random method between 01.05-01.08.2012. Individual Data Collection Form and CAQ were used and in validity of scale, language and content validity is performed. For counseling of the experts Content Validity Index was used. In data analyzing; Gutmann, Split-Half and Spearman-Brown. Cronbach's alpha reliability coefficient and Pearson product-moment correlation coefficient (PMCC) were used. **Results:** Kendall's W of CAQ was determined as 0.26 and statistically significant (χ^2 : 32.020±15, $p<0.005$). CAQ's two half coleration coefficient 0.69, Gutmann Split-Half 0.81, equal two half Spearman-Brown 0.82, cronbach's alpha values of first half of the scale consists of first eight items and second half of the scale consists of last eight items as 0.82 and 0.63 were calculated respectively. The Cronbach Alpha coefficient reliability of CAQ was determined as 0.82 and PMCC were calculated as 0.96 for the scale items. By this way, one by one, consistency of all the items with whole scale was found. To determine test-retest reliability and Pearson's correlation analysis were performed between the CAQ mean scores of first and the second application. Correlation coefficient was found as 0.96 and statistically significant between first and second application ($r=0.96$, $p<0.001$). **Conclusion:** CAQ is found valid and reliable for primipara, between 28 to 40th gestational week women and non-high-risk pregnancies in Turkish society. Through this study, health care providers will be able to identify childbirth attitudes of pregnant women before the birth and could change their attitudes towards birth and make them able to cope with their fears.

Key Words: Delivery, obstetric; fear; attitude

Kadın hayatında gebelik ve doğum, insan neslinin sürmesi, aile bütünlüğünün oluşması ve toplum hayatı için çok önemli bir süreçtir. Bu dönemi, kadın yaşamında değişiklik ve yeni rollere uyum gerektiren bir kriz dönemi olarak görmek de mümkündür.¹ Yaşanan bu kriz dönemi gelişimi sağlayacağı gibi uyum güçlüğü yaratan bir sorun haline de gelebilir.^{1,2}

Gebelik, kadının hayatındaki kaygıyı arttıran ve stres yaratan bir geçiş dönemi iken doğum, doğal, sonucu önceden tahmin edilemeyen, ağrılı ve hem anne hem de bebek için ciddi morbidite, hatta mortalite riski taşıyan bir süreçtir.² Literatürde, her beş kadından birinin orta derecede doğum korkusu yaşadığı ve gebeliğin 28. haftasından sonra bu doğum korkusunun süreklilik ve durumluluk kaybı düzeyini arttırdığı belirtilmektedir.^{3,4}

Doğumda ağrı duyulmasına neden olan etkenlerden en önemlisi korkudur. Korku, doğum sırasında bebek çıkımdayken direnci arttırmakta ve dolayısıyla oluşan bu direnç ağrıya sebep olmaktadır.⁵ Doğum korkusunun nedenleri incelendiğinde; ağrı korkusu gibi biyolojik, kişilik, geçmişteki travmatik olaylar ve gelecekte anne olmak ile ilişkili psikolojik, destek sistemlerinin olmaması, ekonomik yetersizlikler gibi sosyal ya da daha önceki doğum deneyimine bağlı ikincil korkular olarak belirlenmiştir.^{2,5,6}

Doğum olayı; fizyolojik bir olay olmakla beraber her kadının yaşantısındaki yeri büyüktür. Kadının kişisel deneyimleri, eğitim düzeyi ve yaşam felsefesi, aile içi ilişkileri, ailedeki bireylerin gebeliğe karşı tutumları, ailenin sosyoekonomik durumu, ailedeki çocuk sayısı, gebeliğin istenen veya istenmeyen bir gebelik olması gibi faktörler gebeliğin kadın için bir yük ve stresli bir yaşam olayı olmasına neden olmaktadır.⁷

Gebelik dönemini sağlıklı ve rahat geçirmek kadın için ve doğacak çocuk için çok önemlidir. Hemen hemen bütün kadınlar doğumdan korkarlar. Doğumda ortaya çıkabilecek bir takım risklerin bebeğe zarar verebilme ihtimali anneyi strese sokar ve kaygılandırır.^{5,6}

Ülkemizde yapılan bir çalışmada doğum korkusunun gebelikteki risk faktörleri arasında yer al-

dığı, gebelik, doğum ve doğum sonrası dönemde anne ve bebekte görülen sorunlarla ilişkili olduğu saptanmıştır.⁸ Ayrıca doğum korkusu ile ilgili ülkemizde yapılan başka bir çalışmada da, kadınların “normal doğum ağrısına ilişkin korku”, “kontraksiyon ya da hırpalanma korkusu”, “güvenli doğum” ve “bebeğin güvenliği” gibi nedenler ve ülkemizde ağrısız doğum uygulamaları az olduğu için sezaryen doğumu tercih etmekte oldukları saptanmıştır.⁶

Gebelik ve doğum süreci ile ilgili kadınların bilgilendirilmelerinde, cesaretlendirilmelerinde, emosyonel destek almalarında ve kendi bakımları hakkında kararlara katılmalarında sağlık profesyonelleri önemli bir role sahiptir.⁵ Bu ölçek ile gebe kadınların doğum tutumları saptanarak, hemşirelik bakımında bireye özgü oluşan bu korkulara zamanında girişimde bulunularak kadınların korkuları ile baş etmeleri sağlanıp, daha sağlıklı ve rahat bir gebelik ve doğum süreci geçirecekleri düşünülmektedir.

Araştırmanın amacı, annelerin doğuma ilişkin tutumlarını belirleyebilmek için Doğum Tutum Ölçeği [Childbirth Attitudes Questionnaire (CAQ)] Türk toplumu için geçerlilik ve güvenilirlik çalışmasını yapmaktır.

GEREÇ VE YÖNTEMLER

Araştırma, annelerin doğumda yaşadıkları korkuları belirleyebilmek için geliştirilen (CAQ) Türk toplumu için geçerlilik ve güvenilirliğini test etmek amacıyla ile metodolojik olarak yapılmıştır.

Araştırmanın evrenini, 01 Mayıs-01 Ağustos 2012 tarihleri arasında Ege Üniversite Hastanesi'nin Kadın Hastalıkları ve Doğum Anabilim Dalı Obstetri Polikliniğine başvuran 28 ile 40. gestasyonel haftalar arasında olan 160 primipar gebe oluşturmuştur. Araştırmanın örneklemini, geçerlilik ve güvenilirliği yapılacak olan ölçeğin toplam madde sayısının 10 katı olan 160 sağlıklı primipar gebe olasılıksız örnekleme yöntemiyle alınmıştır.

ARAŞTIRMA KAPSAMINA DAHİL OLMA KRİTERLERİ

1. Gebenin ilk gebeliği olması.
2. Gebenin 28-40. gestasyonel haftalar arasında (üçüncü trimester) olması.

3. Gebenin yüksek riskli gebeliğinin olmaması.
4. Gebenin kronik bir sağlık sorununun olmaması.
5. Gebede tek fetus bulunması.
6. Gebenin infertilite tedavisi almamış olması.
7. Gebenin psikiyatrik bir tanı almamış olması.
8. Gebenin araştırmaya katılmayı kabul etmesi.

Araştırmada veri toplama araçları olarak “Birey Tanılama Formu” ve “Doğum Tutum Ölçeği” kullanılacaktır.

BİREY TANILAMA FORMU

“Birey Tanılama Formu” konuya ilişkin literatür bilgilerine dayanarak araştırmacılar tarafından hazırlanmıştır. Bilgi formu; gebenin adı soyadı, yaşı, eğitim durumu, mesleği, ailenin gelir düzeyi, sosyal güvencesi, aile tipi, gebeliğinin kaçınıcı haftasında olduğu, gebeliğini isteme durumu, gebelik ve doğuma ilişkin eğitim alma durumunu içeren 12 sorudan oluşmaktadır.

DOĞUM TUTUM ÖLÇEĞİ

Doğum tutum ölçeği, Lowe tarafından doğum korkusunu ölçmek için geliştirilen bir ölçektir. Bu ölçek dördümlük likert türde cevaplanan, yüksek puanlamaların yüksek kaygıyı gösterdiği 16 maddeden oluşan bir ölçektir. Ölçek puanları 16 maddenin ortalaması alınarak hesaplanmaktadır. Lowe 28. gestasyonel haftasından sonra doğuma hazırlık sınıfına katılan 280 nullipar gebe ile yaptığı çalışmada iç tutarlılık güvenilirliğini 0,83 olarak saptamıştır.⁹

Ölçeğin seçilme nedeni; ölçek maddelerinin az, kısa ve kolay olması, ölçek maddelerin anlaşılır ve basit cümleler içermesidir. Ayrıca ölçeğin Tayland’da yapılan bir çalışmada geçerlilik ve güvenilirliğinin yapılması ve başka çalışmalarda da kullanılması diğer bir nedenidir.^{4,10-13}

Araştırmada, “Doğum Tutum Ölçeği”nin geçerlilik ve güvenilirlik çalışmasına yönelik olarak aşağıdaki yöntemler izlenmiştir.

Geçerlilik Çalışmaları

Araştırma geçerliliğinin belirlenmesine yönelik olarak aşağıdaki çalışmalar yapılmıştır.

Araştırmanın ilk aşamasında CAQ’nun dil geçerliliğine ilişkin çalışma yapılmıştır. Ölçeklerin çeviri çalışması (translating-retranslating) için, Doğum Tutum Ölçeği”nin İngilizce metni, içlerinde kadın doğum uzmanlarının da bulunduğu sekiz kişilik akademik bir gruba verilerek Türkçeye çevirmeleri istenmiştir. Daha sonra, yeniden ilk çeviriyi yapan grubun dışındaki içersinde bir dil uzmanı da bulunan üç kişilik başka bir gruba verilerek İngilizceye çevirmeleri istenmiştir. Elde edilen ölçek formları uzmanların da önerileri ışığında, her bir maddeyi en iyi ifade ettiği düşünülen çeviriler seçilerek ölçeklerin bir Türkçe versiyonu oluşturulmuştur (Ek 1).

Ölçeklerin içerik geçerliliğine ilişkin uygulamanın ilk aşamasında ölçeklerin Türkçe formu, farklı alanlardaki (hemşirelik, tıp vb.) toplam sekiz kişilik uzman görüşüne sunulmuştur. Uzman görüşü değerlendirmesi için Content Validity Index (CVI) kullanılmıştır. Uzmanlar tarafından ölçeklerdeki her bir maddenin ölçme derecesi; “1= Uygun değil”, “2= Maddenin uygun şekilde değiştirilmesi gerekiyor”, “3= Uygun, ancak ufak değişiklik gerekiyor”, “4= Çok uygun” şeklindeki ifadeler kullanılarak, her maddenin 1-4 puan arasında değerlendirilmesi istenmiştir.¹⁴

Güvenilirlik Çalışmaları

Araştırma güvenilirliğinin belirlenmesine yönelik olarak aşağıdaki çalışmalar yapılmıştır. CAQ, hastaneye gelen gebelerden 30 kişiye 15 gün ara ile iki kez uygulanmış ve ölçeğin zamana karşı değişmezliğini belirlemek amacıyla test tekrar test güvenilirliği yapılmış Pearson Momentler Çarpımı katsayısı hesaplanmıştır.¹⁵

Araştırmada kullanılan CAQ’nun madde analizi için Madde toplam Puan Korelasyon tekniği uygulanmıştır.

CAQ’nun Cronbach Alfa Güvenilirlik Katsayısı 0,82 olarak hesaplanmıştır. Bu katsayının yüksekliği ölçeğin güvenilirliği açısından önemlidir.

Araştırmada ölçeğin iki yarım test güvenilirlik katsayısını elde etmek için, ölçeğin ilk ve son yarısı arasındaki korelasyon Guttman Split-Half Güvenilirlik Katsayısı ile ölçeklerin tek ve çift maddeleri arasındaki korelasyon Spearman-Brown Güvenilirlik Katsayısı hesaplanmıştır.

EK 1: Doğum tutum ölçeği.

Aşağıdaki maddeler, gebe kadınların geçmişte yaşadıkları bazı yaygın korkuları ifade etmektedir. Bunların tümünün bir bireyde olması beklenmez. Bazı kadınlarda bunların hiçbiri olmayabilir. Lütfen, başka birine danışmadan, dürüstçe yanıt verin.

Eğer korkunun yoğunluğunu nasıl dereceleyeceğinizden emin değilseniz, det etmeyin, sadece hızlı bir şekilde karar verin ve hangisi size doğru gibi görünüyorsa onu işaretleyin.

Her bir maddeyi aşağıdaki ölçeğe göre derecelayın:

- 1= Hiç kaygı yok; korkunun hiç olmaması
 2= Düşük kaygı; korku denecek kadar yeterli değil
 3= Orta kaygı; size sıkıntı veren, ama iyi olma hissinizi etkileyecek kadar olan
 4= Yüksek kaygı; size çok endişe veren ve iyi olma hissinizi etkileyen

	Hiç kaygı yok	Düşük kaygı	Orta kaygı	Yüksek kaygı
1. Doğumda kontrolümü kaybedeceğimden korkuyorum	1	2	3	4
2. Doğum yapmaktan gerçekten korkuyorum	1	2	3	4
3. Doğum ile ilgili kâbuslar görüyorum	1	2	3	4
4. Doğumda çok fazla kanamam olmasından korkuyorum	1	2	3	4
5. Doğum yaparken yeterli çabayı gösteremeyeceğimden korkuyorum	1	2	3	4
6. Bebekle ilgili bir şeylerin kötü gitmesinden korkuyorum	1	2	3	4
7. Doğumda yapılacak işlerin ağırlı olmasından korkuyorum	1	2	3	4
8. Doğum sancılarım olduğunda yalnız kalmaktan korkuyorum	1	2	3	4
9. Sezaryen olmak zorunda kalmaktan korkuyorum	1	2	3	4
10. Bebeğin doğumu sırasında yırtığım olmasından korkuyorum	1	2	3	4
11. Doğum sırasında bebeğin yaralanmasından korkuyorum	1	2	3	4
12. Doğum sancılarının dayanılmaz olmasından korkuyorum	1	2	3	4
13. Yaklaşan doğumu düşündüğüm zaman kendimi rahatlatmakta zorlanıyorum	1	2	3	4
14. Hastane ortamından korkuyorum	1	2	3	4
15. Doğum sırasında istediğim bakımı alamamaktan korkuyorum	1	2	3	4
16. Genel olarak, doğumla ilgili kaygımı 1 (Kaygı yok), 2 (Düşük kaygı), 3 (Orta derecede kaygı), 4 (Yüksek kaygı) olarak değerlendirmek isterim	1	2	3	4

ETİK BOYUTU

Araştırmanın yapılabilmesi için bir üniversitenin Hemşirelik Fakültesi Etik Kurulu ve Ege Üniversite Hastanesi'nin Kadın Hastalıkları ve Doğum Anabilim Dalından kurum izinleri alınmıştır. Ölçeği geliştiren yazardan ölçek kullanım izni alınmıştır. Çalışma kapsamındaki bireylere araştırmanın amacı ve içeriği hakkında bilgi verilip, gönüllü olan katılımcılardan yazılı onamları alınmıştır.

BULGULAR

Katılımcıların sosyo demografik özelliklerine göre dağılımları incelendiğinde; yaş ortalamasının 26,5±4,7 olduğu, %35,6'sının lise mezunu, %70'inin ev hanımı, %78,1'inin gelir durumları orta düzeyde, %95'inin sosyal güvencesinin olduğu,

%92,5'inin çekirdek ailede yaşadığı, %95'inin isteyecek gebe kaldığı saptanmıştır. Kadınların ortalama gebelik haftası 33,3±4,4 olup, %76,2'si vajinal doğum yapmak istemektedir. Ayrıca kadınlara doğum tercihlerinin sebepleri sorulduğunda; %72'si daha sağlıklı, %11,9 daha doğal ve rahat, %9,3'ü doğum korkusu ve %6,8'i tıbbi zorunluluk olduğunu belirtmiştir.

Ölçeğin içerik geçerliliğini incelemek amacıyla Kendall Uyuşum Katsayısı korelasyon testi yapılmıştır. Ölçekteki 16 maddenin içerik geçerliliği için sekiz uzmanın verdiği puanlara göre yapılan Kendall Uyuşum Katsayısı korelasyon testi (Kendall's $W=0,267$, $x^2: 32,020 \pm 15$, $p<0,005$) sonucunda, uzmanların maddelerin içeriği konusunda görüş birliğine vardıkları saptanmıştır.

Test tekrar test güvenilirliğini belirlemek amacıyla birinci uygulama ve ikinci uygulama doğum tutum puan ortalamaları arasında Pearson korelasyon analizi yapılmıştır. Birinci uygulama ile ikinci uygulama arasında korelasyon katsayısı 0,96 olarak saptanmış olup, istatistiksel olarak güçlü bir ilişki bulunmuştur ($r=0,96$, $p<0,001$) (Tablo 1).

Araştırmada kullanılan doğum tutum ölçeğinin maddeleri için Pearson momentler çarpımı korelasyon katsayısı hesaplanmıştır. Bu şekilde tek tek bütün maddelerin ölçeğin bütünü ile tutarlılığı belirlenmiştir (Tablo 2).

Araştırmada ölçeğin iki yarım test, güvenilirlik katsayısını elde etmek için; Gutmann, Split-Half ve Spearman-Brown güvenilirlik katsayısı, ölçeğin ilk ve son yarısı şeklinde ayrılarak her iki yarı için ayrı ayrı Cronbach Alfa güvenilirlik katsayıları hesaplanmıştır (Tablo 3).

Araştırmada ölçeğin iki yarı arasındaki korelasyon katsayısı 0,69 olarak bulunmuştur. Ölçeğin güvenilirlik katsayısı için; Gutmann Split-Half güvenilirlik katsayısı 0,81 ve eşit iki yarı Spearman-Brown güvenilirlik katsayısı 0,82 olarak hesaplanmıştır. Ayrıca ölçeğin ilk sekiz maddelik birinci yarı Cronbach Alfa değeri 0,82 ve son sekiz maddelik ikinci yarı Cronbach Alfa değeri 0,63 olarak bulunmuştur.

TABLO 1: Doğum tutum ölçeği kalıcılık testi/ test-tekrar test yöntemi Pearson momentler çarpım korelasyon katsayıları.

	Birinci Uygulama	İkinci Uygulama
Sayı (n)	15	15
Ortalama (x)	41,60	41,86
Standart Sapma (Ss)	11,38	11,24
Pearson Korelasyon Katsayısı	0,96	
p*	0,00	

*p <0,05.

TARTIŞMA

Bu araştırma, annelerin doğumda yaşadıkları korkuları belirleyebilmek için geliştirilen CAQ'nun Türk toplumu için geçerlilik ve güvenilirlik analizlerini incelemek amacı ile metodolojik olarak yapılmıştır.

Bu araştırmada, Doğum Tutum Ölçeğinin içerik geçerliği için yapılan Kendall Uyuşum Katsayısı Korelasyon Testi sonucunda, uzmanların maddelerin içeriği konusunda görüş birliğine vardıkları saptanmıştır.

Test tekrar test güvenilirliğinde yapılan birinci ve ikinci uygulama doğum tutum puan ortalamaları arasında Pearson Korelasyon Katsayısı

TABLO 2: Doğum tutum ölçeğinin madde toplam korelasyon sonuçları.

Ölçek Maddeleri	Madde çıktığında ölçek ortalaması	Madde çıktığında ölçek varyansı	Madde toplam korelasyonu	Madde çıktığında ölçek alfa değeri
Madde 1	36,23	119,113	0,58	0,81
Madde 2	36,14	118,099	0,60	0,81
Madde 3	36,87	121,073	0,52	0,81
Madde 4	36,52	120,859	0,49	0,81
Madde 5	36,32	117,979	0,60	0,81
Madde 6	35,43	125,019	0,34	0,82
Madde 7	36,44	116,995	0,63	0,81
Madde 8	36,34	118,859	0,54	0,81
Madde 9	36,36	125,550	0,23	0,83
Madde 10	36,23	118,771	0,51	0,81
Madde 11	35,33	126,348	0,28	0,82
Madde 12	35,97	117,524	0,63	0,81
Madde 13	36,28	118,343	0,61	0,81
Madde 14	36,47	118,441	0,60	0,81
Madde 15	36,25	121,705	0,44	0,82
Madde 16	35,78	97,742	0,36	0,87

N: 160; Cronbach Alfa: 0,82.

TABLO 3: Doğum tutum ölçeği iki yarı test güvenilirlik analizi sonuçları.

İki yarı arasındaki korelasyon	0,69
Eşit iki yarı Spearman Brown güvenilirlik katsayısı	0,82
Guttman Split- Half güvenilirlik katsayısı	0,81
Sekiz maddelik birinci yarı Cronbach Alfa değeri	0,82
Sekiz maddelik ikinci yarı Cronbach Alfa değeri	0,63

0,96 olarak saptanmış olup istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($r=0,96$, $p<0,001$). Test tekrar test yaklaşımı, zaman aşımında bir aracın değişmezliğini kestirmek için kullanılmaktadır, kısa aralıklı ölçümlerde yüksek katsayılar elde edilirken, uzun aralıklı ölçümlerde değişimlere bağlı olarak daha düşük güvenilirlik katsayıları oluşabilmektedir.¹⁴ Birinci ve ikinci uygulama arasındaki korelasyon katsayısının çok yüksek düzeyde olması, katılımcıların cevaplarındaki güvenilirliği göstermektedir. Farklı ülkelerde CAQ'nun geçerlilik ve güvenilirliğinin yapıldığı çalışmalarda ulaşılan sonuçlar, yapılan bu araştırmayı destekler niteliktedir.^{9,11,13}

Ölçeğin, Guttman Split-Half, Spearman-Brown ve Cronbach Alfa güvenilirlik katsayıları 0,63 ile 0,82 arasında değişmektedir ve uygulanma zamanına göre yeterli düzeyde yüksek bulunmuştur. Elde edilen sonuçlara göre CAQ'nun tek ve çift maddelerinden oluşan iki yarısı birbirine tutarlıdır ve ayrı ayrı güvenilirlikleri yüksektir.

CAQ'nun madde analizleri sonucunda, madde çıktığında Cronbach alfa değerlerinin genel olarak yükselmediği görülmüştür. Bu durum maddelerin güvenilirliği açısından olumlu olarak değerlendirilmiş ve ölçeğin maddelerinde ekleme veya çıkarma işlemi yapılmamıştır.

Doğum tutum ölçeğinin geçerlilik ve güvenilirlik analizi için Lowe tarafından üçüncü trimesterinde olan 280 gebe kadın ile yapılan çalışmada, iç tutarlılık güvenilirliği 0,83 olarak saptanmıştır.⁹ Tanglakmankhong ve ark. tarafından Tayland'da yapılan çalışmada ise iç tutarlılık güvenilirliği 0,90 olarak bulunmuştur.¹³ Bu araştırmada da benzer şekilde ölçeğin Türkçe formunun Cronbach alfa katsayısının 0,82 olduğu ve dolayısıyla ölçeğin doğum korkusunu ölçmedeki güvenilirliğinin yüksek olduğunu göstermektedir.

SONUÇ

Çalışmamızın sonuçlarına göre CAQ'nun, 28. ile 40. gestasyonel haftalar arasındaki gebeler için Türk toplumunda geçerli ve güveniliridir. Bu çalışma sayesinde sağlık çalışanları gebelerin doğum ile ilgili korkularını önceden belirleyebilecek ve anne ile bebek arasındaki ilişkinin daha sağlıklı kurulmasını ve bakımda kalitenin yükseltilmesinin sağlanabileceği düşünülmektedir. Gebelerin doğum tercihlerini ve farklı trimesterlerdeki gebelerin doğum tutumunu belirlemek için ileri çalışmalar yapılması önerilmektedir.

KAYNAKLAR

- Gözüyeşil EY, Şirin A, Çetinkaya Ş. [Depression of the pregnant and the analysis of the factors which affect the depression]. *Fırat Sağlık Hizmetleri Dergisi* 2008;3(9):39-66.
- Kaplan S, Bahar A, Sertbaş G. [Evaluation of the anxiety levels of pregnant women at prenatal and postnatal period]. *Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi* 2007;10(1):113-21.
- Poikkeus P, Saisto T, Unkila-Kallio L, Punamaki RL, Repokari L, Vilksa S, et al. Fear of childbirth and pregnancy-related anxiety in women conceiving with assisted reproduction. *Obstet Gynecol* 2006;108(1):70-6.
- Alipour Z, Lamyian M, Hajizadeh E, Vafaei MA. The association between antenatal anxiety and fear of childbirth in nulliparous women: a prospective study. *Iran J Nurs Midwifery Res* 2011;16(2):169-73.
- Sayiner D, Özerdoğan N. [Natural birth]. *Maltepe Üniversitesi Hemşirelik Bilim ve Sanatı Dergisi* 2009;3(2):143-9.
- Duran ET, Atan ŞÜ. [Qualitative analysis of perspectives of woman about cessation section/vaginal delivery]. *Genel Tıp Dergisi* 2011;21(3):83-8.
- Hobel CJ, Zakowski M. Normal labor, delivery and the puerperium. In: Hacker NF, Gambone JC, Hobel C, eds. *Hacker and Moore's Essentials of Obstetrics and Gynecology*. 5th ed. St. Louis: WB Saunders; 2010. p.91-118.

8. Akdolun NB, Vural G, Erođlu K. [Investigating problems related to the health of mothers and their babies resulting from risk factors determined during pregnancy]. *Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi* 2014;4(1):6-16.
9. Lowe NK. Self-efficacy for labor and childbirth fears in nulliparous pregnant women. *J Psychosom Obstet Gynaecol* 2000;21(4):219-24.
10. Alipour Z, Lamyian M, Hajizadeh E. Anxiety and fear of childbirth as predictors of postnatal depression in nulliparous women. *Women Birth* 2012;25(3):e37-43.
11. Christiaens W, Van De Velde S, Bracke P. Pregnant women's fear of childbirth in midwife- and obstetrician-led care in Belgium and the Netherlands: test of the medicalization hypothesis. *Women Health* 2011;51(3): 220-39.
12. Kish JA. Analysis. *The Development of Maternal Confidence for Labor Among Nulliparous Pregnant Women*. 1st ed. College Park: University of Maryland; 2003. p.62-94.
13. Tanglakmankhong K, Perrin NA, Lowe NK. Childbirth Self-Efficacy Inventory and Childbirth Attitudes Questionnaire: psychometric properties of Thai language versions. *J Adv Nurs* 2011;67(1):193-203.
14. Erefe İ. [Research Design]. *Hemşirelikte Araştırma, İske, Süreç ve Yöntemleri*. 1. Baskı. İstanbul: HEMAR-GE Yayınları; 2002. p.169-88.
15. Karasar N. [The character of the data collection instruments]. *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. 20. Baskı. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım; 2010. p.8-21.